

Regionális politika

Előzmények

- R.sz 2. cikke:
- Célkitűzések konkrét megoldások nélkül:
 - Gazdasági és szociális kohézió
 - Tagállamok közötti szolidaritás
 - Egységes közös piac
 - Egyenlő versenyfeltételek
 - Gazdasági és monetáris unió

Előzmények 2

R.sz. preambuluma: intézményes megoldások, (nemzeti /közösségi kompetenciák kijelölése) nélkül

- Területi különbségek csökkentéséről
- Kedvezőtlen adottságú területek elamarottságának csökkentéséről

Előzmények 3.

R.sz. 123 :A tartós munkanélküliség által sújtott térségek megsegítésére

- Európai Szociális Alap létrehozása ESF
- Európai Beruházási Bank létrehozása EIB

Elmaradott agrárövezetek támogatására.

- Európai mezőgazdasági Orientációs és Garancia Alap EAGGF

Mi magyarázza a közös regionális politika hiányát 1957- 75 között

- A hat alapító térstruktúrája/ regionális gazdasági eredményessége viszonylag kiegyenlített volt
 - Németország 1960: Hamburg- legfejlettebb és Schleswig-Holstein- legelmaradottabb: Egy főre jutó GDP különbsége 1,8
 - Olaszország: Lombardia-legfejlettebb és déli területek közötti egy főre jutó GDP különbség 2,4

Bár

- Hamburg- Calabria: ötszörös különbség
- Egyesítés után: Hamburg- Thüringia 6,5 szeres különbség

A regionális politikát a tagországok nemzeti hatáskörben akarták tartani

Mi magyarázza a közös regionális politika hiányát 1957- 75 között

Gazdaságfilozófiai megfontolások

Hittek abban, hogy a „három pillér” érvényesülése – a liberális gazdaságfilozófia érvényesüléseken: „automatikusan” megoldja az egyenlőtlenségek problémáit.

A regionális politika felé: szemléletváltás 1967-től

- 1967: Önálló főigazgatóság (DGXVI) létrehozása
- De Gaulle halála, Pompidou elnökké választása: fordulat a „nemzeti”-t féltő francia politikában
- 1973-as bővítéssel (Nagy Británia, Dánia, Írország) ipari hanyatló és rurális térségek bekerülése: regionális egyenlőtlenségek növekedése
- 1973-78 olajválság
- Bretton-Woods-i (dollár szabad átválthatósága) rendszer összeomlása
- 1981: Görögország – EGK átlag 48%-án
- 1986: Portugália, Spanyolország – EGK-átlag 52% és 71%-án

Regionális politika születése

- 1972 párizsi csúcs: döntés a Regionális Fejlesztési Alap létrehozásáról 1974 januárra

1973 május: Thomson jelentés

- Feltárja a regionális különbségeket
- Kijelöli a regionális politika céljait: ipari válságövezetek és elmaradott mg területek strukturális alkalmazkodásának elősegítése
- Hangsúlyozza a Közösségi és nemzeti regionális politikák összehangolásának szükségességét
- Megjelöli az erőforrások elosztásának elveit:
 - területi különbségek mértéke
 - Addicionalitás
 - Koncentráció
- Viták: két tábor:
- mellette: GB, Olaszország, Írország
- Ellene: Németország, Belgium, Dánia
- Kényeszerítő erő: Ír - Olasz Bojkott fenyegetés

Regionális politika születése 2.

- 1975 létrejön az ERDF-1,5 milliárd EUA
- Megalakul a Regionális Politikai Bizottság tagállamonként 2-2 képviselővel
- Kvótarendszert vezetnek be a tagállamok részesítésére
- A regionális politika tartalmának meghatározása tagállami kompetencia
- 1979- az ERDF- 5%-át közösségi kompetenciába vonják
- 1979-Létrehozzák a Regionális hatásértékelő rendszert

A regionális Politika első reformja 1984 -86

- ERDF: a közösségi költségvetés 7,5%-
 - Ebből
 - 20 % programfinanszírozásra
 - 11 % közösségi célokra

 - 1986: Európai Egységes Okmány két Új paragrafussal egészítik ki :
130/A és 130/B
 - Cél:_
 - a közösség harmonikus fejlődése
 - A régiók közötti fejlettségben mutatkozó eltérések felszámolása
- A forrás: Strukturális Alapok+ EIB
- :

Strukturális reformok 1988-1999

- A korábbi liberális gazdaságfilozófiával szemben a gazdasági-társadalmi kohéziót és szolidaritást állítja : hátrányos helyzetű térségek felzárkóztatása, modernizációja
- A politika „alanya” a régió lesz
- A módszer
 - Tényleges gazdasági hatásokat kiváltó beavatkozások
 - Hosszú távú programok alapján álló beavatkozások
 - A fejlesztésben résztvevők közötti partnerkapcsolatok kiépítése (hatóságok részvétele)
- 1991-Maastrichtii kiegészítés: „kiegyensúlyozott és fenntartható fejlődés előmozdítása, belső határok nélküli térség és gazdasági társadalmi kohézió erősítésével „
- Közös pénz létrehozása

1993 további reformok

- 1994-től Kohéziós Alap működése
- Régiók Bizottságának felállítása
- 1998 célterületek kijelölése a tagállamok javaslatainak figyelembe vételével

1988-93 célkitűzései/célterületei

Strukturális politika

- A gazdasági és szociális kohéziós politika : a piaci mechanizmusok korlátlan érvénysüléséből származó – elmaradott területeken érvényesülő veszteségek ellensúlyozása
- A kohéziós intézkedések olyan beavatkozások, amelyek illeszkednek az egységes belső piac –korlátlan- működésének alapelveihez, de ugyanakkor nem nulla összegű redisztributív beavatkozás
- A politika, a közös piacon a fejlettebbek és fejletlenebbek közötti támogatásáramlást valósítja meg: pl: beruházás a fejletlenebb területen a fejletlebbtől rendelt technológiákkal

A regionális politika eszközei

- 1. Infrastruktúra-támogatások

- Termelő infra ,telephely fejlesztés ipari park
- (üzemcsarnokok, kapcsolódó utak, stb)

- 2. Pénzügyi támogatások- célja:

Kompenzáció – a gazdaság működési feltételeiben elszenvedett hátrányokért

Infrastruktúra hiányosságai, képzetlen munkaerő, kommunikációs-
elérhetőségi nehézségek

A támogatások formái

- Vissza nem térítendő
- Vissza térítendő
- Kamattámogatás

A regionális politika eszközei 2

- Korlátozó ill segítő hatósági intézkedések az engedélyek, hatósági munka terén
- Területhez kötődő kedvezmények
Vállalkozási övezetek
- Ipari telephelyek (zöld, barna mező) előkészítése
Beruházáshoz kötődő kedvezmények
Egyszeri termelő infrastruktúra

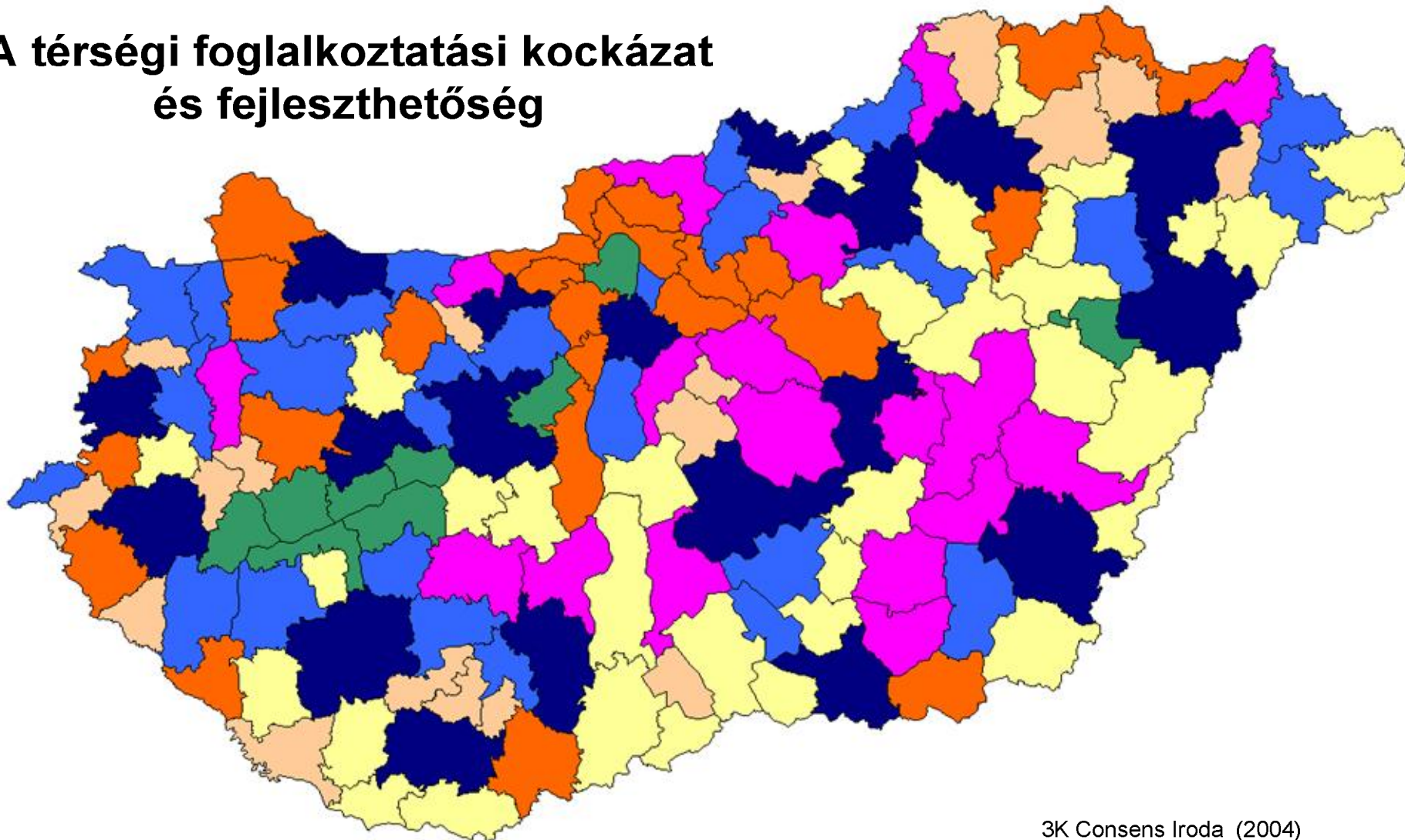
A regionális politika eszközei 3

- Munkahelyteremtéshez kötődő kedvezmények
 - Bér vagy járuléktámogatás
 - Munkahelyteremtő technológiai beruházás támogatás
- Támogatott munkahelyek létrehozása
- Fejlesztő szervezetek létrehozása
 - Ügynökségek
 - Vállalkozásfejlesztő irodák
- Képzés
- Koordinációs eszközök
 - Regionális kapcsolatépítés
 - Technológiai transzfer központok működtetése
 - „best practice” tudásközpontok működtetése

A regionális versenyképesség tényezői

- A gazdasági tevékenység (ágazati) szerkezete
- A régió elérhetősége
- A foglalkoztatottak képzettsége
- A foglalkoztatottak szakmai szerkezete
- A régió innovatív kapacitásai (egyetemek, kutatóintézetek)
- A vállalkozások és innovációs központok közötti kapcsolatrendszer
- A vállalkozások piaci kapcsolatrendszer

A térségi foglalkoztatási kockázat és fejleszthetőség

3K Consens Iroda (2004)

JELMAGYARÁZAT

- Gyengén iparosodott, jelentős válságiparággal
- Gyengén iparosodott, válságiparág nélkül
- Közepesen iparosodott, jelentős válságiparággal

- Jól iparosodott, válságiparággal
- Erősen iparosodott, válságiparággal
- Megyeközpont
- Turisztikai térség

Ipari parkok

Strukturális politika 2002-2006

- Három célterület
 - 1. Elmaradott régiók (korábbi 1.és 6.)
 - 135,9 milliárd euró (67,9 %)
 - 2. Strukturális nehézségekkel küzdő régiók (korábbi 2.és 5/b)
 - 22,5 milliárd euró (11,5%)
 - 3. Oktatás, képzés foglalkoztatás támogatása és intézményfejlesztés
 - 24,05 milliárd euró (12,3 %)
- És FIFG 1,1 (0,5 %)
- Közösségi kezdeményezések 10,43 (5,35)
- Innovációs tevékenységek és technikai
Segítségnyújtás 1,25 (0,65%)

Strukturális alapok 2007-13

- 1. célkitűzés: konvergencia GDP (bruttó hazai termék) 75%-a alatt NUTS II
- 2, célkitűzés: regionális versenyképesség és foglalkoztatás GNI (Bruttó nemzeti jövedelem) 90 % alatt
- 3 célkitűzés: sajátos területi jellemzők , (határon átnyúló) fenntartható városfejlesztés, vidéki térségek-.. És halászati térségek (hegyvidék, szigetek, kis népsűrűség)

Közösségi kezdeményezések

- INTERREG III. határon átnyúló programok
- URBAN válságba került városok és agglomeráció fejlesztése
- EQUAL A munkaerőpiaci reintegráció elősegítése és az egyenlőtlenségek mérséklése
- LEADER+ helyi, integrált vidékfejlesztési és hálózatépítési programok támogatása

Tervezés –programozás (1260/1999)

- A fejlesztési terv (nemzeti, regionális)
 - Helyzetelemzés- a fejlődést elősegítő és akadályozó tényezők leírása-statisztikák, SWOT analízis
 - Célkitűzések megfogalmazása: fejlesztési stratégia készítése
 - Prioritások kiválasztása
 - A fejlesztés forrásainak megjelölése(ALAPOK)
 - Operatív programok

Az Európai Bizottság támogatásának elnyerése

- Közösségi Támogatási Keret (programot) kell készíteni
- Egységes programozási dokumentumot kell készíteni 1 milliárd euró támogatás alatt

Közösségi Támogatási keret